

Quick-scan archeologie gemeente Haaksbergen

Wijzigingen bouwblok en nieuwbouw Kattendamsweg 19

Aanleiding

Vanwege de aanleg van de N18 zal bouwperceel van het agrarisch bedrijf aan de Kattenbergsweg 19 worden gewijzigd en wordt er een nieuwe bedrijfswoning met bedrijfsgebouw gebouwd. Bij de nieuwbouw kunnen als gevolg van bodemingrepen eventueel aanwezige archeologische sporen en resten in de bodem worden verstoord. Op grond van het bestemmingsplan is, gezien het voorgenomen plan, archeologisch onderzoek verplicht. Onderhavige quick-scan is een beperkte bureaustudie waarmee aan de eis tot een onderzoek wordt voldaan.

Archeologische verwachting volgens de archeologische waardenkaart

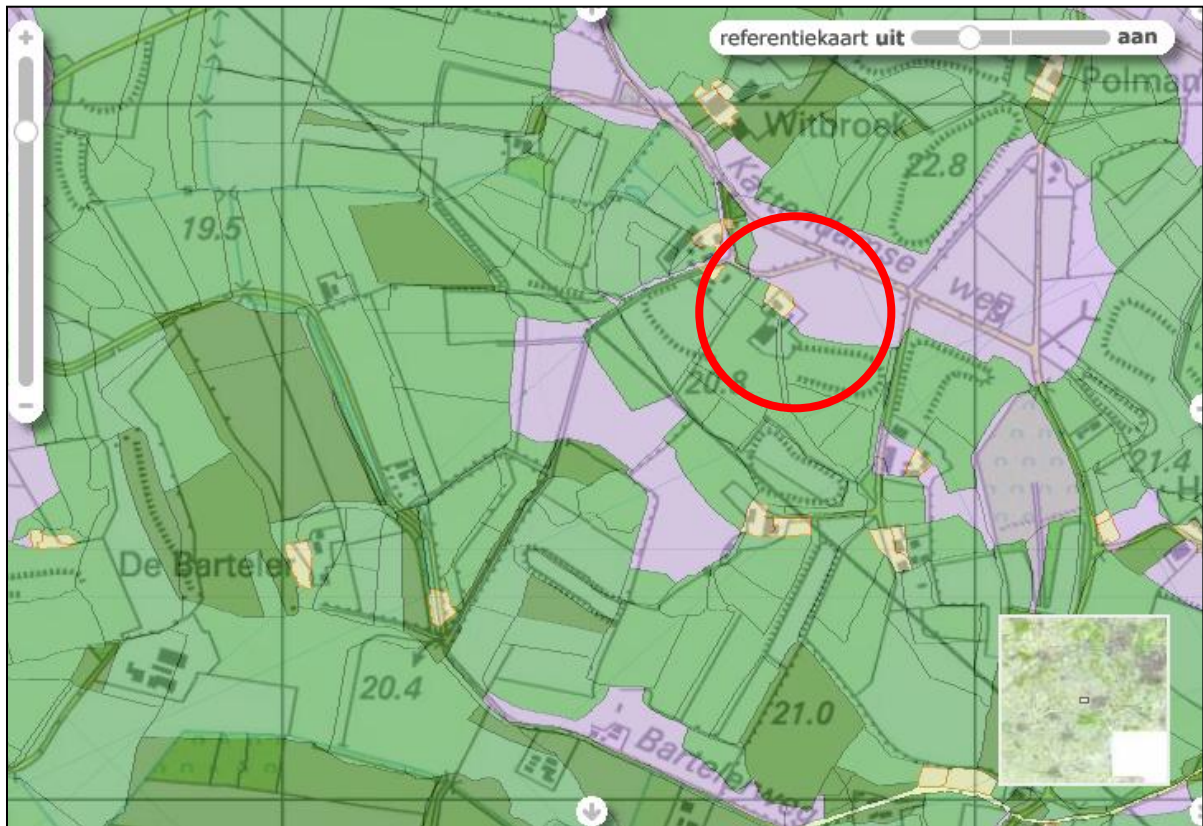
De locatie van het gewenste bestemmingsvlak ligt in een gebied met hoge archeologische verwachting. Ter plaatse van het zuidelijk deel van het gewenste bestemmingsvlak zijn archeologische resten waarschijnlijk goed geconserveerd. Voor gebieden met een hoge archeologische verwachting geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlak groter dan 2.500 m² én dieper dan 40 centimeter onder het maaiveld. Tevens is de locatie gelegen binnen de attentiezones van 200 meter rondom de boerderijen. Voor de attentie zones geldt een onderzoeksplicht voor bodemingrepen met een oppervlak groter dan 30 m². De bodemingrepen, de realisatie van de woning met bijgebouw en bedrijfsgebouw, beslaan een totaal oppervlakte van circa 285 m². De locatie van deze nieuwbouw is aangegeven met de blauwe cirkel. Aangezien de omvang van de bodemingrepen de onderzoeksgrens van de attentiezone van 30 m² overschrijdt, wordt een archeologisch onderzoek in het kader van het bestemmingsplan noodzakelijk geacht.

Nadere specificatie van de verwachtingswaarde

De archeologische verwachting voor het gebied binnen de attentiezone is gebaseerd op het gegeven dat er in de directe nabijheid van erven die in laatmiddeleeuwse bronnen zijn vermeld, vaak voorgangers aanwezig zijn. Het gaat dan doorgaans om grondsporen en vondsten van boerderijen en bijgebouwen die uit de periode van de 9^e tot en met de 13^e eeuw dateren. Voor alle erven die in de middeleeuwse bronnen al bekend zijn is op de archeologische verwachtingskaart binnen een cirkel met een straal van 200 meter een attentiezone met een hoge archeologische verwachtingswaarde aangegeven.

Deze cirkel is arbitrair aangeduid. Sporen van ouderen erven worden doorgaans gevonden op (randen van) nabijgelegen dekzandruggen of koppen en niet in lagere delen van het gebied rond de huidige bestaande erven. Bovendien zijn dergelijke voormalige huislocaties na het verlaten daarvan, omgezet in nu nog bestaande bouwlanden.

Bij het erf aan de Kattendamsweg 19 zien we op oude en recente topografische kaarten zuidelijk van het erf een complex oude bouwlanden liggen, vermoedelijk op een aantal kleinere dekzandruggen. Het bouwlandcomplex zal aanvankelijk bestaan hebben uit kleinere individuele bouwlanden die later aaneengesloten zijn geraakt. .

Afbeelding: Kadastrale minuut rond 1825 met huidige situatie. Bron: watwaswaar.nl In paars; heide. Plangebied binnen de rode cirkel.

Rond het begin van de 19^e eeuw ligt aan de noordzijde van het huisperceel nog een heide gebied dat tot de gemeenschappelijke gronden van de Marke Eppenzolder en Holthuizen behoort. Deze heide is in de loop van de 19^e eeuw ontgonnen. Het is niet waarschijnlijk dat een eventuele oudere middeleeuwse voorganger van het huidige erf daar gezocht moet worden omdat we mogen aannemen dat dit gebied in de middeleeuwen ook nog heide moet zijn geweest. Daarmee vervalt in deze zone binnen de attentiekring ook de verwachting dat er een voorganger van het erf gestaan kan hebben.

De hoge archeologische verwachting voor archeologische vindplaatsen uit oudere perioden blijft echter wel bestaan.

Advies

In de zone waarin de nieuwe bedrijfswoning met bijgebouw wordt gebouwd komt de archeologische verwachting voor de aanwezigheid van een oudere voorganger van het huidige erf te vervallen. Wel dient de hoge verwachting voor overige (oudere)

archeologische perioden in stand te blijven en is er nog de vrijstellingsgrens voor die zone van 2500 m².

De bodemingrepen, de realisatie van de woning met bijgebouw en bedrijfsgebouw, beslaan een totaal oppervlakte van circa 285 m². Aangezien er in nieuwe deel van het bouwblok echter geen andere grondwerken zijn voorzien dan de bouw van de bedrijfswoning met bijgebouw en omdat het oppervlak daarvan minder is dan 2500 m², is er binnen de onderhavige ontwikkeling geen archeologisch onderzoek nodig.

Indien bij de uitvoering van de grondwerkzaamheden echter onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien in 2007), aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in casu de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Namens de gemeente Haaksbergen,

drs. J.A.M. (Hans) Oude Rengerink

Adviseur ruimtelijke kwaliteit archeologie (Regio Archeoloog Twente)

Het Oversticht

Postbus 531

8000 AM Zwolle

06-55747240

houdereingerink@oversticht.nl